

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — — 12 .
Negyedévre — — — — — 6 .
Egy hóra — — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 253. szám.

Hétfő, november 6.

Gonoszok? Bolondok?

— november 6.

A kérdés most már égetően aktuális. Gonoszok-e azok az urak, akik a megfélemlítés minden eszközével: hazugsággal, gunnyal, ostorcsapásokkal próbálják az ország ébredő józanságát megfojtani — vagy pedig egyszerűen csak bolondok, akik egy fecskében tavaszt, egy pár kuruckodó legényben nemzetet s egy pár renitens vármegyében passzív rezisztenciát látnak?

Azt most már mindenki látja, hogy a koalíció sajtója mögül lesipuskások szegzik fegyvereiket mindazokra, akik mernek más véleményen lenni, mint a szent koalíció s akik az általános részegség idejében mernek józanok maradni. Soha nem tapasztalt maffia szervezkedett, mely hazaárulónak mondja a kormányt, mert nem akarja tovább tűrni az ország züllesztését, pusztulását, pellengére állítja a főispánt, aki a törvény talajára akarja visszavezetni a vármegyét és megvásároltnak bélyegez mindenkét, aki a saját fejével gondolkodik s nem a Holló Lajoséval. Katilináris egzisztenciák, akikre normális időben a kutya sem hallgatna, most játszzák a nagy hazaffyákat és még ők állnak ki a fórumra, hogy pálcát törjenek a rendszeretők fölött. Aki máskor verkiúsnak is gyalázatos volt, az most karmesterkedik és Sággy Gyula, aki hat parlamentet tudott egymaga elaltatni, ha megszólalt, most forradalmi nótákat szuszog és országos weckeróra lett. A boci-boci-tarka költők, a hátulgombolós nadrágu Pösikák, a börtönviselt poeták most Tyrtaeusok s harci riadókat, forradalmi indulókat gyártanak. A nagy spekulánsok, a lapvállalkozók, akik arról voltak híresek, hogy páros napokon nemzeti színű gatyát, páratlan napokon pedig fekete-sárga fehérműt viselnek — most a koalíció trombitásai, a nemzeti küzdelem hozzáférhetetlen Bayard lovagjai.

Feneketlen gonoszság ez!

De bolondok is az urak. Ha az ember az ő beszédüket hallja, azt kellene hinni, hogy az egész közigazgatás a koalíció pártján van s nincs vármegye, mely ki ne tűzte volna oromzatára a passzív rezisztencia lobogóját. Pedig ördögöt. Magyarország vármegyéi közül a többség se az esztét, se a hidegvérét nem vesztette el. Több mint harminc vármegye elfogadja az önként fizetett adókat, elfogadja az önként jelentkező ujoncokat. De ezeket a koalíció meg se látja. Mintha nem is volnának a világon. Ellenben azt, hogy egy pár vármegyét sikerült lármájukkal megszedíteniök s akadnak olyan vármegyék csakugyan, melyek a nemzeti ellenállásban elmennek egészen a széklábig és a záptojásig, — azt meglátják a koalíciós urak, felfújják, világgá kürtölik és görögüztbe mártják. Hogy azonban ugyanezek a megszedített vármegyék a záptojással és széklábbal se tudják megakadályozni a főispánok beiktatását, azt megint el velik hazudhatni a kürtösök, mert az ő szervezetük olyan csodálatos, hogy a záptojást észreveszik, de az esküfölvételről szóló jegyzőkönyveket nem.

Hát gonoszok is, bolondok is azok az urak.

De a nemzet nem lesz sem az egyik, sem a másik. Nem fog beleérni abba a gonoszságba, hogy saját házát gyujtsa fel,

hogy utolsóvá sülyedjen a nemzetek között és eszközül adja oda magát a hatalom reményétől elesett éhes politikai grájlereknek. És nem lesz olyan bolond sem, hogy amikor egy gazdag, európai tartalmu, a néppel s a nép érdekeivel számoló program körül csoportosulhat, odaálljon bolondok bolondjának, bosszuállók fejszéjének.

A baptista felekezet elismerése. Az újrakeresztelők, másképp baptisták eddig csak türt felekezetet képeztek hazánkban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azonban most körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a baptista vallásfelekezetet, az ócsai baptista hívek kérésére, az állam védelme alatt álló törvényesen elismert vallásfelekezetnek nyilvánítja. Az új egyház szervezetét s a baptisták hitvallomását a hivatalos lap legutóbbi száma részletesen ismerteti.

Nagybecskerek virilistái.

— november 6.

Közöltük, hogy Nagybecskerek város képviselőtestületének október hó 31-én tartott rendkívüli közgyűlésén megállapították a jövő 1906. évre érvényes legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok névjegyzékét. Most közöljük itt a névjegyzéket, mely szerint a virilisták a következők:

1. M. kir. kincstár, 2. özv. Popovics Sándorné, 3. Wolfinger Viktor, 4. Hiller József és fiai, 5. Dungserszki Lázár, 6. T. H. E. vasutak, 7. Holländer László, 8. Kiss János dr., 9. Daun Gyula cég, 10. Gör. kel. szerb hitközség, 11. Torontálmegye nyugdíjalapja, 12. Haidegger Ödön, 13. Kurländer Imre, 14. Oppovai-negyed község, 15. Bottka Lajos, 16. Szabó Kálmán, 17. Kovács Sándor, 18. Gradnucza-negyed község, 19. özv. Lucsics Miklósné Rozália, 20. Stoics Péter, 21. Brájjer Lajos dr., 22. Nagybecskereki takarékpénztár, 23. Szalay József, 24. Kokics János, 25. idb. Mateics Milán, 26. Grün Simon és fia cég, 27. Krcselics Márkó, 28. Temmer testvérek cég, 29. Bauer Henrik, 30. Torontálmegyei takaré- és hitelbank, 31. Végh Lajos dr., 32. Steinitzer Géza, 33. Weisz Izidor, 34. Lucsics Miklós, 35. Hutter János, 36. Poroszkay Béla, 37. Kéler Ákos, 38. Mihajlovics Milán, 39. özv. Linyacski Pálné, 40. Hadfy Döme, 41. Franz J. L., 42. Pap Simai Anna, 43. Steyer István, 44. Zsembery Pál, 45. Krumenacker József, 46. Pánics Mladen dr., 47. Eibenschütz Gerő, 48. Gyukics Jóca, 49. özv. Bauer Pálné, 50. Német-negyed község, 51. kk. Szevics Mita, 52. Billitz János, 53. Gyorgyevics Milos dr., 54. Kertész Márk, 55. özv. Kollarich Alojzia, 56. Nikiforovics Szima, 57. Menczer Lipót, 58. Straity György, 59. Freund Samu és fiai cég, 60. Popovics Arzén, 61. Mayer Rezső, 62. Dimitrievics Gyurka, 63. Hirtenstein Márk, 64. Mihálovics Ödön dr., 65. özv. Szávics Jánosné, 66. Temmer Salamon, 67. Prandell Rezső, 68. Annau János, 69. Szávics Iván, 70. Eisler Mihály, 71. Konkoly Sándor, 72. Pollák Győző dr., 73. Sztakics Zsárkó, 74. Várady Imre dr., 75. Fein Fülöp, 76. Klein Bernát, 77. Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet, 78. Schmidt Péter, 79. Hajduska Jenő, 80. Gyárfás és társa cég, 81. Nagy Dezső dr., 82. özv. Fuka Száváné, 83. Annau József, 84. Bakalov Mita, 85. Röhrich Péter, 86. Mateics Gyula, 87. Petrovics Szvetozár dr., 88. Mesz-

nik Lipót, 89. özv. Engel Amália, 90. Mili-tyev Pál, 91. Raskovics Mladen, 92. Gyárfás Ödön, 93. Tunner Alajos, 94. Oldal Antal, 95. Schmidt Jakab, 96. Liptay István, 97. ifj. Stojkovics György, 98. Mangold Samu dr., 99. Bencze Antal és fia cég, 100. Deutsch Jakab és társai cég rendes tagok. — 1. Grünbaum Vilmos cég, 2. Réber Ferencz, 3. Magyarov Szvetozár, 4. Boleszni Antal, 5. özv. Guttmann Jakabné cég, 6. Kellner József, 7. Máteics Olga, 8. Haidegger Lajos dr., 9. Weiterschan Jakab, 10. Wehner József, 11. ifj. Bauer Pál, 12. Szücs István, 13. Ág. ev. egyház, 14. Bohn Péter, 15. Kardos Samu dr., 16. Eckstein F. cég, 17. Weiterschan Mihály, 18. özv. Ellmer Józsefné, 19. Stern Lázár dr. póttagok.

A fenti névjegyzékben felvett:

M. kir. kincstár, özv. Popovics Sándorné, Hiller József és fiai cég, T. H. E. vasutak, Holländer László, Daun Gyula cég, Gör.-kel. szerb hitközség, Torontálmegye nyugdíj-alapja, Oppovai-negyed község, Bottka Lajos, Gradnucza-negyed község, özv. Lucsics Miklósné Rozália, Sztakics Péter, Nagybecskereki takarékpénztár, Grün Simon és fia cég, Temmer testvérek cég, Torontálmegyei takaré- és hitelbank, özv. Linyacski Pálné, Pap Simai Anna, özv. Bauer Pálné, Német-negyed község, kk. Szevics Mita, özv. Kollarich Alojzia, Freund Samu és fia cég, özv. Szávics Jánosné, Szávics Iván, Eisler Mihály, Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet, Gyárfás és társa cég, özv. Fuka Száváné, özv. Engel Amália, Bencze Antal és fia cég, Deutsch Jakab és társai cég rendes tagok, továbbá Grünbaum Vilmos cég, özv. Guttmann Jakabné és fiai cég, Mateics Olga, Ág. ev. egyház, Eckstein F. cég, özv. Ellmer Józsefné póttagoknak az alispáni hivatalhoz be kell jelenteni meghatalmazottaikat, kiket a városi képviselőtestületben való képviseltetésükkel megbízni óhajtanak.

A névjegyzékben foglalt dr. Brájjer Lajos, Franz J. L., dr. Pánics Mladen, dr. Gyorgyevics Milos, Straity György, Stakits Zsárkó, dr. Várady Imre, Bakalov Mita, Oldal Antal és dr. Mangold Samu a képviselőtestületnek választott tagjai is lévén, 8 nap alatt be kell jelenteniök a városi főjegyzőnél akár szóval, akár írásban, hogy mint választott vagy virilis tagok óhajtsák-e jogaikat a képviselőtestületben gyakorolni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

November 9. Tanitógyűlés.

„ 13. Közig. biz. ülése d. e. fél 10 óra.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Mult szombaton megválasztották megyebizottsági tagokul Katalinfaiván Globusitz Pétert, Torákon Petrovics Vincét, Nagyöszön Strubert Miklóst és Rifár Vilmost.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schwarz János nagyteremiai állami elemi iskolai tanítót az isaszegi állami elemi iskolához helyezte át.

— **Az árvaházról.** Tegnap ime hivatalosan is megtudtuk, hogy az ige testté lön, hogy van árvaházunk. Franz J. L. elnök a tegnapi ülés-

sen bejelentette, hogy az árvaház céljaira megvette a Kolleth-féle házat s miután Barth István temesvári építész, városunk szülőjé felajánlotta a tervek ingyen elkészítését, biztosra vehető, hogy az árvaházat a jövő év folyamán átadhadjuk rendeltetésének. A bizottság azután dr. Anna Ernő hitközségi ügyész előadása nyomán elfogadta a létesítendő árvaházi egyület alapszabályait, mely egylet lesz hivatalos gondoskodni arról, hogy az árvaház fenntartása veszélyben ne forogjon. Az ülésen résztvettek: Franz J. L. elnök, dr. Brájjer Lajos alelnök, Haidegger Ödön, Herr Ödön, Baaden Károly, Oidal Antal, Mayer Rezső, Rózsá Ignác, Steinitzer Géza, Steyer István, Glaser Péter, Etlinger Péter, Kugler N.

— **Határozás.** Saaghy Lipót uradalmi számvető f. hó 3-án hosszas szenvedés után 35 éves korában elhunyt Zsombolyán. A rokonszenves fiatal tisztben Strosz Béla városi főjegyző sógorát gyászolja. A boldogultban a grófi uradalom egyik jeles tehetségteljes, nagymiveltű, lelkiismeretes és buzgó tisztjét, a zombolyai társaság pedig egyik általánosan kedvelt tagját veszti. Impozáns temetése f. hó 4-én d. u. folyt le az összes intelligencia mély részvétele mellett, koporsóját egész koszorúerdő borította. Az uradalmi tisztikar, mely szintén gyönyörű koszorúval róttá le kegyeletét, Babics József urad. jog- és Baar József urad. jószágigazgatók vezetése alatt adta meg a végtisztességet.

— **Irnok-választás.** Nagyösz községében folyó hó 2-án ejtette meg Hadfy Károly járási főszolgabíró a községi irnoki választást, mely alkalommal egyhangulag községi irnokká négy pályázó közül Mayer Jakabot választották meg.

— **Ejegyzés.** Basch Jenő, a rudnai uradalom számtartója, eljegyezte Singer Irénke urhölgyet Ujverhaszról.

— **Imre napja.** Tegnap volt szent Imre herceg névnapja, amely alkalmából az Imrék házi hangosok voltak az üdvözlők jókívánságaitól, amelyekkel az Imréket elhálmozták. Az Imrék között tegnap ünnepelte nevenapját dr. Várady Imre, Nagybecskerek város orsz. képviselője is, akit a jóbarátok és ismerősök élénk ovációban részesítettek. Hasonlóképpen ünnepelték a többi Imréket is.

— **Estély az árvaház javára.** A nagybecskereki árvaházi-bizottság tegnap délután Franz J. L. róm. kath. hitközségi elnök elnöklésével ülést tartott, melyen kimondták, hogy december 2-án az egyesületi pénztár javára estélyt rendeznek. A kiküldött bizottság ma este fél 9 kor a kaszinó éttermében tartja első ülését.

— **A szegedi kamara titkársága.** Megirtuk, hogy a kereskedelmi miniszter egy évi próba-időre megerősítette Perjéssy Lászlónak a szegedi iparkamara titkárává történt megválasztását. Most, mint Szegedről jelentik, Perjéssy László kijelentette, hogy az egy évi próba-idő alkalmazása mellett nem vállalja el a titkárságot.

— **A nagyikindai huszárok gyászja.** A nagyikindai huszárokat súlyos gyász érte. Báró Hauser Vilmos huszárezredes, az angol király nevét viselő Nagyikindán állomásozó 12. huszárezred parancsnoka, több külföldi rendjel tulajdonosa, Meránban meghalt.

— **Sirkőavatás.** Folyó hó 5-ikén ünnepelték és avatták fel néhai derék polgártársunk, Eckstein Adolf sirkővét az izr. temetőben. A szokásos sirkőavató szertartást dr. Klein Mór főrabbi végezte.

— **Hajtvadászat.** A legszebb időben folyt le tegnap, vasárnap a „Nagybecskereki vadász-és vadvédő-egyesület” szokásos nagy őszi hajtvadászata a kincstári erdő területén. A vadászaton rendkívül nagy számban vettek részt szent Hubertus tisztelői és a máskor oly csöndes kincstári erdő tegnap egész napon csak úgy visszhangzott a puskaropogástól. Dél előtt 10 órakor indultak el a vadászok és csak a késő esti órákban tértek vissza, mely idő alatt összesen 22 facánt, 51 nyulat, 7 erdei szalonkát, 16 foglyot és 2 rókát terítettek le. A vadászaton résztvevők este a „Pest”-szálloda éttermében társasvácsorára gyűltek össze, amely a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig húzódt.

— **Meghíusít választás.** Nagyösz község képviselőtestülete által le, utóbb szervezett községi állatorvosi állásra a pályázati határidő lejárván, a választást folyó hó 2-ára tűzték ki, mely napon Hadfy Károly járási főszolgabíró a választás megajátása céljából meg is jelent Nagyöszön s az összehívott képviselőtestület előtt mind a 10 pályázót jelölte. A midőn azonban a képviselőtestületet felhívta a szavazásra, minden egyes képviselőtestületi tag kijelentette, hogy egyáltalában nem akar szavazni senkire s ezt azzal indokolták, hogy a községi képviselőtestület ezen állatorvosi állás kinevezése alkalmával dotációképpen 1000 koronát szavazott meg, a megyei törvény-

hatóság pedig 1400 koronára emelte fel a javadalmazást, amit a belügyminiszter jóvá is hagyott; miután pedig ők meg vannak győződve arról, hogy az általuk megállapított 1000 korona fizetéssel is kaphatnának állatorvost, a megyei törvényhatóság által megállapított fizetéssel betöltendő állatorvosi állást ilyen feltétel mellett betölteni nem akarják. S hiábavaló volt a főszolgabírónak minden figyelmeztetése, a nagyösz községi képviselőtestületi tagok megmaradtak álláspontjuk mellett. Ugy az állás valószínűleg helyettesítés útján lesz egyelőre betöltve.

— **Gőzeke szövetkezeti értekezlet.** Nagyikindán. Mokrin, Bocvár és Magyarpadé községek érdekeltségei szombaton d. e. 10 órakor értekezletet tartottak Nagyikindán Horváth Zoltán főszolgabíró hivatalos helyiségében. Az értekezleten a megyei gazdasági egyesület részéről Marton Andor tükör jelent meg, ki kifejtette a mélymiveltésnek nagyfontosságú előnyeit és ismertetette a szövetkezet megalakulásának a tervezetét. Mivel ezidőig 1200 kat. holdnak a felszántatása biztosítva van, ennél fogva az értekezlet a megyei gazdasági egyesület által készített tervezet alapján elkészítette az alapszabályokat is. A szövetkezet úgy van tervezve, hogy az 1906. július 1-én fogja megkezdeni működését. Ezen gőzeke szövetkezet a harmadik, melyet a megyei gazdasági egyesület ezévből létesített.

— **Mulatság.** Az őszi szezon első mulatságát a kereskedelmi csarnok vigalmi bizottsága rendezte a hó 11-én, szombaton este a Korona szálló összes helyiségeiben. A táncestély 8 1/2 órakor kezdődik. Az előlekekből ítélve, az első estély sikeresen fogja megnyitni a mulatságok sorát.

— **Köszönet.** Névtelen adakozó 50 koronát juttatott Opolczér ur által az árvaház alapja javára kezünkbe, melyért az árvák nevében hálás köszönetet mond Franz J. L., elnök.

— **Arulják a lóhúst.** Már kétízben is megemlékeztünk róla, hogy Makai Ágoston polgártársunk lóvágóhid felállítására iránt való kérelmével fordult a városi tanácshoz, amelyre meg is kapta az engedélyt. Rögtön megindult az építkezés a mostani vágóhid szomszédságában s szédületes gyorsasággal szombaton szerencsésen be is fejeződött, úgy, hogy vasárnap reggelre a Demkő-féle házban, a volt Wehner mézarszék helyén megkezdődhetett az első lóhús kimérés. Az új üzlet előtt egész napon sűrű rajokban tolongott a kíváncsiak serege. De hála az előítéletmentes felfogásoknak, vevők is nagy számban jelentkeztek. Mint hallottuk, nemcsak a szegényebb osztályból, hanem jobbmódúak is felkeresték az új mézarszék, ahol bámulatosan olcsó árakon adják a húst, párisit, virsli s a többi húsféléket. Elérkeztek tehát Nagybecskereken is a lóhús korszakához, amely olcsó áraival lehetővé fogja tenni, hogy mindenkinek az erőteljes hússal táplálkozhasse és ami fő, hihetőleg le fogja szorítani a marhahúsok ma már túrhatalmú magas árát. Egész nyugodtan mondhatjuk, hogy csak örülni lehet a lóhús-konkurrenciának s ha van valaki, aki busulhat a dolog felett, úgy az legfeljebb csak maga a — ló lehet. No, de hiszen neki elég nagy hozzá a feje.

— **A törvénytelen gyermek.** A kilenc esztendő Margitának öcsikéje született a napokban Margitának is megmutatták az új babát s végtelenül örült a tömzsi apróságnak. Egyszerre csak elkomolyodik s atyja felé fordulva a következő kérdést intézi hozzá:

— Papa, ugy-e Lacika törvénytelen gyermek?

— Mindenkit vártalanul ér ez a furcsa kérdés s az apa meglepetve szól leánykájához:

— Ugyan mi jut eszedbe! Miért volna Lacika törvénytelen gyermek?

— Mert ex lex ben született.

— **Öt napig aludt.** A Törökkanizsa és Vidéke írja: Molnár Zoltán t. főszolgabírónál alkalmazott Szmettanay Margit nevével élő a múlt hét végén hirtelen alomba merült. Először nem tulajdonítottak a dolognak nagyobb jelentőséget, mivel azt hitték, hogy muló rosszullét okozza a bágyadtságot, azonban a leány 24 óráig aludt s még mindig nem tudták felébreszteni. Az orvos álmokört észlelt a betegen s a még mindig alvó leányt beszállította a kórházba. Itt öt napig aludt a beteg, miközben mesterséges uton táplálták. Hatodnapra felébredt hosszú álmából s ekkor tudták meg, hogy a leány már egyízben szenvedett ebben a betegségben fiatalabb korában, amikor 21 napig aludt. A hosszú alvás a beteget annyira kimerítette, hogy még mindig orvosi kezelés alatt áll.

— **Tolvaj rokon.** Szkanovszky Miklós és neje született Popov Lyubica nagyszentmiklósi lakosok a héten kénytelenek voltak hazukat az

asszony unokaöccsére, Popov Vazulra bízni addig, míg a férj a törökkanizsai, az asszony pedig a karlovai vásárt megjárta. A vásárról való visszatéréskor kellemetlen meglepetés várta őket. Az unokaöccs, aki különben elegáns megjelenésű, képekkel házaló utazó, szekrényüket feltörve, 120 korona készpénzt és egy pár csizmát 12 korona értékben ellopott s azóta nyomtalanul eltűnt. A tolvaj rokont most körözik.

— **Megégett ör.** Nyerő közégben a múlt héten Bebean Szilárd, a nyerői közös tégláégető öre, egy öreg iszákos ember a falu végén, a tégláégetőnél lévő kis szalmafedeles kunyhójában valószínűleg saját vigyázatlansága folytán megégett. Este 9 óra tájban gyulladt ki szegényes kuliujbája s a falubeliek hallottak is segélykiáltásokat, de mire a helyszínére értek, a kis kunyhó tökéletesen leégett s az öreg örnek csak is szénén égett holttestét találták meg.

Irodalom.

* **Gyermeknap-tár.** Az Országos Állatvédő-Egyesület kiadásában (IX, Ernő-utca 11—13.) megjelent az 1905/6. évi gyermeknap-tár, melynek minden eladott példánya után az Étvös-alap 2 fillért kap a magyar tanítószegélyező- és árvák segélyezésére. A gyermeknap-tárba elbeszéléseket és verseket irtak többek között Barsony István, Király Gizy, B. Büttner Lina, K. Nagy Sándor, Monostori Károly, Fülel Sz. Lajos és Farke Ágost Ára 10 fillér. Minden állatvédő, minden gyermekbarát rendeljen az Országos Állatvédő-Egyesülettől, az összeg előzetes beküldése mellett, nagyobb példányszámot ezen könyvecskéből, mely nemcsak kitűnő tartalmat nyújt, de melyet rendkívül olcsósága folytán a legszegényebbek is megvehetnek. Aligha kínálkozik jobb alkalom, hogy ily csekély kiadással a gyermekeknek nagyobb örömet szerezzünk s őket ugyanakkor oktassuk, erkölcsüket nemessük és emellett a magyarországi tanítószegélyező- és árvák is segélyezzzük. A könyvecske tartalma valóban a legalkalmasabb arra, hogy a gyermekek szívébe szármait és könyörületet oltunk. Melegen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

* **A magyar szabadságharc hősiességét.** Ön-feláldozását a görögöknek a perzsa hadak elleni harcaival szokták összehasonlítani; érsek is az összevetés, nagy, kimagasló hősi harcai voltak mindkettőnek és voltak Eftalteszek a magyar szabadságharcban is. A magyar szabadságharc a világ legszebb tusáival, legtöbb hősiességével dicsekedő harc volt, de elbukott; a görög azonban diadalmaskodott a világra szóló hadak ellen. Ezekről a görög hősi harcokról szól az Endrei Zalan-féle Világ Történelme e heti füzet. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld „A Világ Történelme” kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi-u 8.

ESKÜDTSZÉK.

A vadházasság vége.

A nagybecskereki kir. törvényszékénél ma kezdődött meg a november havi esküdtszéki ciklus. A mai napon Golusin Lyuba kumáni lakos ügyében kezdette meg az esküdtszéki tárgyalást. Golusin szándékos emberölés miatt került a vádlottak padjára, mert megölte a vele vadházasságban élő asszonyt.

Az esküdtszéki biróságot a következőképpen alakult meg: Előlk: dr. Polgar Sándor kir. törvényszéki biró, szavazó-birák: Junga Aladár és Makó József, ügyész: dr. Boross Dezső, védő: dr. Várady Imre megbízottja, Almassy Elek, orvosszakértő: dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos. Rendes esküdteknek kisorsoltattak: Hauszaden Tamás, Györki István, Klein Gyula, Szepessy Károly, Grünbaum Arnold, Hajduska Jenő, Konkoly Lajos, Binder Ferenc, Harsányi Béla, Maller Arnold, Eichein Antal és Fabian Sándor, pótesküdtettek pedig: Fogarassy János és Jakabffy Antal.

Az esküdtek szokásos figyelmeztetése után a vádlott kihallgatására került a sor.

Golusin Lyuba 27 esztendő feleiségétől törvényesen elvált kumáni lakos beismerte tettét, de büntésnek nem érzi magát. Elmondja, hogy mikor első feleiségétől törvényesen elvált, egy női keresett, akivel 2 1/2 holdnyi gazdaságot együttesen megművelhessen. E nő Batánszki Miláné, szül. Erdélyán Darinka személyében vélte feltalálni, aki férjétől szintén elválva élt. Mivel mindketten tetszettek egymásnak, közös háztartásra léptek s így majdnem 1 1/2 esztendőig zavartalan boldogságban éltek. Időközben azonban az asszony édes anyja, öz. Erdélyán Mijáné és annak rokonsága intrikálni kezdtek a vádlott Golusin Lyuba ellen, mert rossz szemmel nézték a különben dolgozó, munkaszerető embernek működését, aki takarékos-ságával és szorgalmával élettársának és annak nővérének tulajdonát képező 12 holdat is lassan-lassan magához készült váltani. Attól való féltel-

mükben tehát, hogy Golusin Lyuba idővel majd egészen kitarja a családot vagyonából, minden erejükből azon voltak, hogy az asszony, Erdélyán Darinka hagyja el a vádoltat. Hogy a vizslyt még inkább elmérgesítsék, különböző címeken pöröket indítottak Golusin ellen, sőt egy ízben a családnak egy fiatal férfitagja kapával rohanta meg a vádoltat. Ez erre hirtelen elővette forgópisztolyát és a támadót számos szemtanu jelenlétében agyonlőtte. A nagybecskereki kir. törvényszék és a szegedi ítélőtábla annak idején e bűntet alól felmentette Golusint, mert igazoltaak találta, hogy jogos önvédelemből használta a gyilkos fegyvert.

Maga a gyilkosság ténye azonban Erdélyán Darinkát, aki különben megmaradt volna a férfi mellett, is elhídegette tőle és engedve családjá unszolásának, a múlt év november hó 4-én végleg elhagyta szeretőjét. Azóta Golusin Lyuba egyedül éldegélt, de az asszonyt csak nem tudta elfelejteni és ha csak szerét ejthette, kérés szóval, mézes-mázos beszéddel vissza-vissza csalogatta. Habár minden egyes kísérlete haszontalanak bizonyult, mégis nem tett le a reményről, mert még mindig szerette az asszonyt és fájt neki, hogy ő, aki az Erdélyán család részére is sokat dolgozott, a földjeiket rendbe hozta, másoknak hagyja munkájának gyümölcsét.

1905. április hó 19-én a kora hajnali órákban az Erdélyán család és Golusin Lyuba is kimentek a kumáni határba szántani. Mivel földjeik egymással szomszédságban voltak, egy órai munka után Golusin átment a maga földjéről Erdélyánakhez és a vetőmagokat elhínté Darinkához csatlakozott. Ujra előhozakodott a régi nótával, hogy térjen vissza hozzá, mert az élete ő nélkül nem ér egy hajtófát sem. Darinka azonban most is alhatatos maradt szülőjének tett ígéretéhez és ostromlójának kérését kerekén visszautasította. Állítólag még gunyolódott is azzal, hogy nemsokára törvényesen elvált első férjétől és újra megházasodik egy legénygyermel, akiszébbis, gazdagabb is, mint Lyuba. A szóváltás mind hevesebb mértéket öltött és Erdélyának egyszerre csak hűldeve látták, mint huz ki Golusin egy revolvert a zsebéből és azzal kétszer egymásután, hátulról meglövi Erdélyán Darinkát, aki a lövések által okozott gerinc-agyvelő roncsolás következtében 1905. évi április hó 30-án meghalt. A lövések az orvosszakértők állítása szerint külön-külön is halálosak voltak.

A vádolt kihallgatása után a tanukra került a sor, akiknek kihallgatása még most is tart, úgyhogy ítéletet valószínűleg csak holnap hoznak.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Pestvármegye közgyűlése.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt Fazekas főjegyző elnöklésével ülést tartott. Miután az elnöklő főjegyző megemlékezik a beteg Beniczky alispánról, Prónay Dezső báró indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg ragaszkodását fejezi ki az alispán iránt.

Ezután felolvassák Tahy István főispán kinevezését, majd Tahy átiratát, melyben közli, hogy a kitűzött közgyűlést nem tartja törvényesnek s az installáló közgyűlést november 15-ikére hívja össze.

Fazekas főjegyző jelenti, hogy a főispán átiratára még tegnap levelet intézett Tahyhoz, melyben azt írja neki, hogy esküje akadályozza, hogy a főispán kívánóságához képest összehívja a közgyűlést.

Gulner Gyula azt indítványozza: A vármegye közönsége mondja ki, hogy azt a gyűlést, melyet Tahy összehív, nem tartja törvényes közgyűlésnek s ha Tahy ott esetleg esküt tesz, azt semmisnek és törvénytelennek jelenti ki. A főispáni helyiségeket és a közgyűlési termet lepecsételik s senkinek rendelkezésére nem bocsátják.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Közgyűlés után a bizottsági tagok értekezletet tartottak, melyen Fazekas főjegyző kijelentette, hogy a közgyűlési termet felsőbb utasításra sem adja át, hanem csak a karhatalomnak enged.

Megzavart függetlenségi gyűlés.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Makóról jelenti: Makón tegnap függetlenségi pártgyűlés volt, melyen

Justh Gyula arcképét is leleplezték volna, de Justh nagyon szűkkeretűnek tartotta az ünneplést s kérésére az arcképleleplezés elmaradt.

A gyűlést egyébként Apponyi Albert gróf beszéde vezette be s kritizálta a kormány programját, amellyel szerinte a nemzeti akaratot akarja megtörni. Az általános választói jogra nézve az a véleménye, hogy nem ér semmit, mert a benne nyilvánuló akarat nem érvényesülhet. Az egész programot beugrasztási kísérletnek nevezi, hasonlóképpen elítéli a közigazgatás államosítását.

Apponyi beszédét a gyűlés józan elemei s a megjelent szocialisták heves ellentmondásokkal kísérték, mire Justh és Apponyi hívei erőszakkal léptek föl ellenük.

Még Justh Gyula beszélt, hogy ő hiva az általános választói jognak, de nem a nemzeti küzdelem letörése árán.

Végül nagy zaj és számos ellentmondás között határozati javaslatot fogadtak el, hogy a kormányt nem tekintik törvényesnek, programját és politikáját elítélik s bizalommal viseltetnek a koalíció iránt.

Ezután a népgyűlés óriási lármában szétoszlott.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Pestvármegye mai határozatáról általánosan konstataják, hogy annak valódi értelme, az ellenzéknek tiltakozás mellett való visszavonulása olyképen, hogy a november 15-iki közgyűlésen csak a főispán és a vármegyének nem ellenzéki bizottsági tagjai lesznek jelen s így a zavaros eskütétel biztosítva lesz. Ha az ellenzék a november 15-iki közgyűlés törvényességét nem ismeri el, annak jelentősége nincs, mert a törvényesség felett nem az ellenzék vélekedése, hanem a törvény dönt, már pedig a törvény szerint a mai közgyűlés törvénytelen, mert a közgyűlést a főispánnak kell összehívni. Ilyképen már ma nyilvánvaló, hogy Pestvármegye akciója a király által kinevezett főispán ellen, mint egyéb törvényhatóságokban is, teljes felüléssel végződik.

Kereskedelmi szerződésünk Oroszországgal.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, az Oroszországgal kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások befejezték s az orosz kiküldött tegnap visszautazott Szentpétervárra.

A görög király Párisban.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból jelentik, az ott tartózkodó görög király tiszteletére Loubet elnök tegnap diszebedet adott, melyen megleghangu felköszöntök hangzóttak el.

A norvég királyválasztás.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Krisztiániai hírek szerint a norvég királyválasztás e hónap közepén lesz.

A Balkánról.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a macedón-török határon egy nagy macedón banda és a török katonaság közt véres összeütközés volt. A török katonaság a bandát másfélórai harc után szétszórta.

Az orosz forrongás.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) A legújabb jelentések szerint a tegnapi nap folyamán Moszkvában, Odesszában, Varsóban ismét véres zavargások voltak.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári távirat azt jelenti, hogy legközelebb a cár ukázt ad ki, amely visszaállítja Finnország régi alkotmányát.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. november 6.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	16.75	16.95	79	17.10	17.45
Pestvidéki új	76	16.45	16.80	79	16.90	17.25
Bánsági új	76	16.60	17.—	79	17.15	17.30
Bácskai új	76	16.35	17.10	79	—	—
Rozs elsőrendű					13.40	13.60
” másodrendű					13.25	13.40
Árpa takarmány					14.55	15.—
” égetni való					14.30	14.55
” sörfőzésre való					—	—
Zab					14.10	14.50
Tengeri búza elsőrendű					17.10	17.30
” másrendű					—	—
Répa káposzta					—	—
” búza					—	—
Köles					—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, november 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak nagyrészt változatlanok. Déli zárattkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra) . . . . . 17.16 — —

Buza (1906. októberre) . . . . . 16.78 — —

Rozs (áprilisra) . . . . . 14.36 — —

Zab (áprilisra) . . . . . 13.92 — —

Tengeri (májusra) . . . . . 13.86 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

É r k e z i k:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.

Panesováról: reggel 8 óra 27 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

I n d u l:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Alibunya—Panesovára: reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

29616/III. sz. 1905. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. c. szállító közönséget, hogy a nagybecskereki pályaudvarokra érkező darabárúknak házhoz, illetve üzlethelyiségbe, vagy viszont a feladni szándékoló darabárúknak a felek kívánatára az említett pályaudvarokra való szállítását az üzletszabályzat 68 §. 3. pontja alapján egyezményileg három évre Eckstein Mátyás utódi nagybecskereki fuvarozó-cégre bíztuk.

Azok a szállító felek, kik a részükre érkező darabárúknak házhoz való szállítását nem kívánják fentnevezett vállalkozó céggel eszközölni, felkérhetnek, hogy erre vonatkozó tiltakozó nyilatkozatukat írásban sziveskedjenek Nagybecskerek és Nagybecskerek-Bégapart állomások főnökségeinél benyújtani, mert ily nyilatkozat hiányában az érkezett darabárú házhoz szállítását nevezett vállalkozó cég tartozik eszközölni.

Vállalkozó cég a fentnevezett pályaudvarokról Nagybecskerek város területén lakó felek lakásának vagy üzlethelyiségének a fel által kijelölt részében, vagy onnan az említett pályaudvarok egyikehez szállított árukért a következő díjakat számíthatja s arról nyugtát is kell szolgáltatnia:

a) 50 kg. vagy azon aluli súlyú szállítmányok után 40 fillért.

b) 50 kilogrammon felül minden további megkezdett ötven kilogrammért 20 fillért.

Szeged, 1905. október hóban.

049—3.2 Az Üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjaztatik.)

